

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrty senat)

z dne 18. decembra 2025 *

„Predhodno odločanje – Direktiva 2011/7/EU – Boj proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih – Člen 3(1) in (3)(a) – Obresti zaradi zamude pri plačilu – Člen 6(1) in (2) – Nadomestilo stroškov izterjave – Pogoji – Nacionalna ureditev, ki določa pobot vzajemnih terjatev z izjavo z retroaktivnim učinkom – Hkratno prenehanje terjatev do zneska nižje terjatve – Učinki na obresti in na nadomestilo“

V zadevi C-481/24,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (okrajno sodišče za glavno mesto Varšavo v Varšavi, Poljska) z odločbo z dne 26. junija 2024, ki je na Sodišče prispela 10. julija 2024, v postopku

E. sp.j.

proti

C. sp. z o.o.,

SODIŠČE (četrty senat),

v sestavi I. Jarukaitis, predsednik senata, K. Lenaerts, predsednik Sodišča v funkciji sodnika četrtega senata, M. Condinanzi, N. Jääskinen, sodnika, in R. Frendo (poročevalka), sodnica,

generalni pravobranilec: D. Spielmann,

sodna tajnica: M. Siekierzyńska, administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 14. maja 2025,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za C. sp. z o.o. P. Wróblewska, advokat,
- za poljsko vlado B. Majczyna, E. Buczkowska in D. Lutostańska, agenti,
- za belgijsko vlado S. Baeyens in P. Cottin, agenta,

* Jezik postopka: poljščina.

- za nemško vlado J. Möller, M. Hellmann, R. Kanitz in J. Simon, agenti,
- za nizozemsko vlado M. K. Bulterman in C. S. Schillemans, agentki,
- za Evropsko komisijo D. Milanowska in M. Owsiany-Hornung, agentki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 1. avgusta 2025

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1) in (3)(a) ter člena 6(1) in (2) Direktive 2011/7/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih (UL 2011, L 48, str. 1).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo E. sp.j. in družbo C. sp. z o.o. v zvezi z zavrnitvijo plačila, ki se utemeljuje s pobotom njunih vzajemnih terjatev, izvedenim z izjavo z retroaktivnim učinkom.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 V uvodnih izjavah 3 in 12 Direktive 2011/7 je navedeno:

„(3) Veliko plačil v trgovinskih poslih med gospodarskimi subjekti ali med gospodarskimi subjekti in javnimi organi se opravi pozneje, kot je dogovorjeno v pogodbi ali določeno v splošnih trgovinskih pogojih. [...] Takšne zamude pri plačilih negativno vplivajo na likvidnost in zapletajo finančno upravljanje podjetij. Prav tako vplivajo na njihovo konkurenčnost in dobičkonosnost, ko upnik zaradi zamud pri plačilih potrebuje zunanje financiranje. [...]

[...]

(12) Zamude pri plačilih predstavljajo kršenje pogodbe, kar je postalo finančno ugodno za dolžnike v večini držav članic zaradi nizkih ali neobstoječih obrestnih mer, ki se zaračunajo za zamude pri plačilih, in/ali dolgotrajnih postopkov pravnega varstva. [...]“

- 4 Člen 1 te direktive v odstavku 1 določa:

„Cilj te direktive je boj proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih, da bi zagotovili pravilno delovanje notranjega trga ter s tem spodbudili konkurenčnost podjetij[...].“

5 Člen 2 navedene direktive določa:

„Za namene te direktive se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. ‚trgovinski posli‘ pomeni posle med podjetji ali med podjetji in javnimi organi, ki vodijo k dostavi blaga ali izvajanju storitev za plačilo;

[...]

4. ‚zamuda pri plačilu‘ pomeni neplačilo v pogodbenem ali zakonskem plačilnem roku in če so izpolnjeni pogoji iz člena 3(1) [...];

5. ‚obresti za zamudo pri plačilu‘ pomeni zakonske obresti za zamudo pri plačilu ali obresti po stopnji, o kateri se podjetja med seboj dogovorijo[...];

[...]

8. ‚dolgovani znesek‘ pomeni glavni znesek, ki bi moral biti plačan v pogodbenem ali zakonskem plačilnem roku, vključno z veljavnimi davki, dajatvami, prelevmani ali taksami, navedenimi v računu ali drugi ustrezni zahtevi za plačilo;

[...].“

6 Člen 3 Direktive 2011/7 določa:

„1. Države članice zagotovijo, da je v trgovinskih poslih med podjetji upnik upravičen do obresti zaradi zamude pri plačilu, ne da bi bilo potrebno opozorilo, kadar so izpolnjeni naslednji pogoji:

(a) upnik je izpolnil svoje pogodbene in zakonite obveznosti; in

(b) upnik dolgovanega zneska ni prejel pravočasno, razen če dolžnik ni odgovoren za zamudo.

[...]

3. Kadar so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1, države članice zagotovijo naslednje:

- (a) da je upnik upravičen do obresti za zamudo pri plačilu od dneva, ki sledi datumu plačila ali koncu plačilnega roka, določenega v pogodbi;

[...]

5. Države članice zagotovijo, da plačilni rok, določen v pogodbi ni daljši od 60 koledarskih dni, razen če je v pogodbi izrecno dogovorjeno drugače in če ni skrajno nepošteno do upnika [...].“

7 Člen 6(1) in (2) te direktive določa:

„1. Države članice zagotovijo, da je upnik upravičen od dolžnika prejeti najmanj fiksni znesek 40 [eurov], kadar v trgovinskih poslih obresti za zamudo pri plačilu zapadejo v plačilo v skladu s členom 3 [...].“

2. Države članice zagotovijo, da fiksni znesek iz odstavka 1 zapade v plačilo, ne da bi bilo potrebno opozorilo in kot nadomestilo za upnikove lastne stroške izterjave.“

Poljsko pravo

Civilni zakonik

- 8 Ustawa – Kodeks cywilny (zakon o civilnem zakoniku) z dne 23. aprila 1964 (Dz. U. 1964, pozicija 93), v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: civilni zakonik), v členu 498 določa:

„1. Če sta dva subjekta hkrati medsebojna dolžnika in upnika, lahko vsak od njiju pobota svojo terjatev s terjatvijo druge stranke, če se obe terjatvi glasita na denar ali stvari enake narave, ki so označene le po vrsti, ter če sta obe terjatvi zapadli in se lahko uveljavljata pred sodiščem ali drugim državnim organom.

2. S pobotom obe terjatvi medsebojno ugasneta do višine nižje terjatve.“

- 9 Člen 499 civilnega zakonika določa:

„Pobot se opravi z izjavo, dani drugi stranki. Izjava ima retroaktivni učinek od trenutka, ko je pobot postal mogoč.“

Zakon o čezmernih zamudah

- 10 Člen 1 ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (zakon o boju proti čezmernim zamudam v trgovinskih poslih) z dne 8. marca 2013 (Dz. U. 2013, pozicija 403), s katerim je bila Direktiva 2011/7 prenesena v poljski pravni red, v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: zakon o čezmernih zamudah), določa:

„Ta zakon določa posebne pravice upnika in obveznosti dolžnika v zvezi s plačilnimi roki v trgovinskih poslih, učinke neizpolnitve teh obveznosti in postopek v zvezi s čezmerno zamudo pri izpolnitvi denarnih dajatev.“

- 11 Člen 4 tega zakona določa:

„Za namene tega zakona veljajo naslednje opredelitve:

[...]

„3. zakonske obresti za zamudo v trgovinskih poslih pomenijo:

[...]

(b) [...] obresti v znesku, ki je enak referenčni obrestni meri nacionalne banke Poljske, plus 10 odstotnih točk;

[...].“

12 Člen 7 tega zakona v odstavku 1 določa:

„V trgovinskih poslih – razen pri poslih, pri katerih je dolžnik javni subjekt – je upnik brez opomina upravičen do zakonskih zamudnih obresti v trgovinskih poslih, razen če sta se stranki dogovorili za višjo obrestno mero, za obdobje od datuma zapadlosti denarne dajatve do dneva plačila, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

1. upnik je izpolnil svojo obveznost;
2. upnik ni prejel plačila v roku, določenem v pogodbi.

[...]“

13 Člen 10(1) istega zakona določa:

„Upnik je od dneva, ko pridobi pravico do obresti iz člena 7(1) [...], upravičen od dolžnika brez opomina prejeti nadomestilo za stroške izterjave v znesku:

1. 40 EUR, kadar vrednost denarne dajatve ne presega 5000 poljskih zlotov [(PLN) (približno 1175 EUR)];
2. 70 EUR, kadar je vrednost denarne dajatve višja od 5000 [PLN (približno 1175 EUR)], vendar nižja od 50.000 [PLN (približno 11.750 EUR)];

[...]“

Spor o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

- 14 Družba E. ima deset terjatev do družbe C. za izvedbo prevoznih storitev, na podlagi katerih so bili izdani računi z roki za plačilo, ki so se iztekli med februarjem in septembrom 2022.
- 15 Družba C. teh računov ni plačala v določenih rokih, zato je družba E. vložila tožbo za plačilo pri Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie (okrajno sodišče za glavno mesto Varšavo v Varšavi), ki je predložitveno sodišče.
- 16 Družba E. je zahtevala plačilo 26.715,60 PLN (približno 6280 EUR) iz naslova skupnega zneska terjatev, izhajajočih iz navedenih računov, ki se v skladu s členom 7(1) zakona o čezmernih zamudah poveča za obresti, izračunane na podlagi dolgovanih zneskov za vsako še neplačano terjatev, po obrestni meri iz člena 4(3)(b) tega zakona, in plačilo 1997,29 PLN (približno 470 EUR) kot nadomestilo za stroške izterjave v skladu s členom 10 navedenega zakona zaradi zamude pri plačilu vsake od teh terjatev.
- 17 Družba C. je predlagala, naj se tožba zavrne. Navedla je, da je družbi E. plačala znesek 1697,40 PLN (približno 400 EUR) in 2. septembra 2022 predložila izjavo o pobotu v smislu členov 498 in 499 civilnega zakonika za znesek 25.018,20 PLN (približno 5880 EUR). Družba C. meni, da je tako poplačala skupni znesek 26.715,60 PLN (približno 6280 EUR) in da je zato njen dolg ugasnil.

- 18 Ta izjava o pobotu je temeljila na odškodninskem zahtevku, ki ga je imela družba C. do družbe E., ker je bilo med prevozom, ki ga je opravila družba E., blago, ki ji ga je zaupala družba C., uničeno. Rok za plačilo te terjatve, kot ga je družba C. določila v opominu z dne 15. februarja 2022, se je iztekel 7. marca 2022.
- 19 Predložitveno sodišče pojasnjuje, na eni strani, da čeprav se je izjava o pobotu nanašala le na glavna zneska, ki ju dolguje vsaka od zadevnih družb, družba C. trdi, da je družba E. od 7. marca 2022 na podlagi retroaktivnega učinka, ki je s členom 499 civilnega zakonika povezan s tako izjavo, izgubila pravico zahtevati obresti in nadomestilo iz člena 7(1) oziroma člena 10(1) zakona o čezmernih zamudah. Pred tem datumom naj bi nastala le ena od desetih terjatev družbe E.
- 20 Na drugi strani, družba E. naj ne bi zanikala odgovornosti za škodo, ki jo zatrjuje družba C., ampak naj bi izpodbijala samo učinkovitost izjave o pobotu in znesek te škode. Predložitveno sodišče pojasnjuje, da je del te škode, ki ni zajet s to izjavo, predmet drugega postopka, ki poteka pred njim.
- 21 Navedeno sodišče meni, da se v postopku v glavni stvari postavlja vprašanje, kako retroaktivni učinek, ki ga člen 499 civilnega zakonika pripisuje izjavam o pobotu, vpliva na pravice, ki izhajajo iz zakona o čezmernih zamudah.
- 22 Navedeno sodišče izpostavlja, da ta določba uvaja pravno fikcijo, v skladu s katero ima izjava o pobotu retroaktivni učinek od trenutka, ko je pobot postal mogoč, torej ko je terjatev avtorja te izjve zapadla zaradi izteka roka za plačilo. Vendar meni, da ta retroaktivni učinek lahko pomeni kršitev člena 3(1) in (3)(a) ter člena 6(1) in (2) Direktive 2011/7.
- 23 Predložitveno sodišče glede tega ugotavlja, prvič, da navedeni retroaktivni učinek povzroči izgubo pravice zahtevati ne le obresti, ampak tudi nadomestilo za stroške izterjave. Čeprav se lahko ti stroški nanašajo na več terjatev in so torej lahko dolgovani večkrat, pa lahko te terjatve ugasnejo z eno samo vzajemno terjatvijo, za katero so navedeni stroški lahko dolgovani le enkrat. Tak položaj bi lahko škodoval enemu od upnikov.
- 24 Drugič, navedeno sodišče poudarja, da se za terjatve iz Direktive 2011/7 zaradi njihove pogodbene narave zaračunavajo višje obresti kot za druge terjatve, kakršna je odškodninska terjatev družbe C., na katere se je mogoče sklicevati v utemeljitev izjave o pobotu.
- 25 Tretjič, navedeno sodišče izpostavlja, da je pobot mehanizem, ki je poznan v več nacionalnih pravnih redih, v katerih so njegove značilnosti lahko opredeljene različno, zlasti glede morebitnega retroaktivnega učinka ter posledic za pravico zahtevati obresti za zamudo pri plačilu in minimalno nadomestilo iz nacionalnih predpisov, s katerimi je bila prenesena Direktiva 2011/7. Obstoj takih razlik naj bi bil v nasprotju z „načelom harmonizacije“.
- 26 Četrtrič, isto sodišče navaja, da če je izjava o pobotu podana po izteku roka, ob izteku katerega so terjatve osebe, na katero se ta izjava nanaša, zapadle, je ta oseba lahko že sprejela ukrepe za njihovo izterjavo, ne da bi vedela, da bo pozneje prišlo do pobota, kar ji preprečuje, da doseže povrnitev stroškov, povezanih s to izterjavo.

- 27 V teh okoliščinah je Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie (okrajno sodišče za glavno mesto Varšavo v Varšavi) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člen 3(1) in (3)(a) ter člen 6(1) in (2) Direktive [2011/7] razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni zakonodaji, ki določa, da upnik nima pravice do zakonskih obresti za zamudo pri plačilu in nadomestila stroškov izterjave, če je dolжник po izteku plačilnega roka, določenega v pogodbi, terjatev upnika poravnal s pobotom, ki ima retroaktivni učinek po zakonu od trenutka, ko je bil pobot mogoč?“

Vprašanje za predhodno odločanje

- 28 Predložitveno sodišče z edinim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 3(1) in (3)(a) ter člen 6(1) in (2) Direktive 2011/7 razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, na podlagi katere zakonske obresti za zamudo pri plačilu in nadomestilo za stroške izterjave upniku niso dolgovani, če je dolжник dolgovani znesek poravnal z izjavo o pobotu, ki pa je bila podana po izteku pogodbenega roka za plačilo, zaradi retroaktivnega učinka te izjave od trenutka, ko je pobot postal mogoč.
- 29 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi njen kontekst in cilje, ki jim sledi ureditev, katere del je (glej sodbi z dne 17. novembra 1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, točka 12, in z dne 30. aprila 2025, Generalstaatsanwaltschaft Frankfurt am Main (Izvoz gotovine v Rusijo), C-246/24, EU:C:2025:295, točka 18 in navedena sodna praksa).
- 30 V obravnavani zadevi je treba v zvezi z besedilom določb, katerih razlaga se naproša, opozoriti, da morajo v skladu s členom 3(1) Direktive 2011/7 države članice zagotoviti, da je v trgovinskih poslih med podjetji upnik upravičen zahtevati obresti za zamudo pri plačilu, ne da bi bilo potrebno opozorilo, če sta izpolnjena dva pogoja, in sicer, da je izpolnil svoje obveznosti in da dolgovanega zneska ni prejel pravočasno, razen če dolжник ni odgovoren za zamudo.
- 31 V skladu s členom 3(3)(a) te direktive je upnik, če sta ta pogoja izpolnjena, upravičen do teh obresti od dneva, ki sledi datumu plačila ali koncu plačilnega roka, določenega v pogodbi.
- 32 Člen 6(1) navedene direktive določa, da države članice zagotovijo, da je upnik, kadar v trgovinskih poslih med podjetji obresti za zamudo pri plačilu zapadejo v plačilo v skladu s členom 3 te direktive, upravičen od dolžnika prejeti najmanj fiksni znesek 40 EUR. Poleg tega je v odstavku 2 tega člena 6 državam članicam naloženo, naj zagotovijo, da minimalni fiksni znesek zapade v plačilo, ne da bi bilo potrebno opozorilo dolžniku, in da je namenjen nadomestitvi upnikovih stroškov izterjave.
- 33 Tako obresti zaradi zamude pri plačilu in minimalni fiksni znesek iz Direktive 2011/7 zapadejo v plačilo samodejno ob izteku plačilnega roka iz člena 3, od (3) do (5), te direktive, če sta izpolnjena pogoja iz odstavka 1 navedenega člena (sodba z dne 4. maja 2023, ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, točka 25 in navedena sodna praksa).

- 34 Vendar je treba ugotoviti, da iz besedila določb, navedenih v točkah od 30 do 32 te sodbe, ne izhaja, da bi te urejale pogoje, pod katerimi lahko terjatve, ki ustrezajo tem obrestim in temu fiksnemu znesku, glede na okoliščine primera ugasnejo, zlasti ker je, kot v postopku v glavni stvari, prenehala glavna terjatev, iz katere izhajajo.
- 35 To jezikovno razlago potrjuje kontekst, v katerega so umeščene te določbe. Direktiva 2011/7 namreč res določa, da pravica upnika do teh obresti in tega fiksnega zneska nastane zaradi „zamude pri plačilu“. Kot izhaja iz opredelitve, vsebovane v členu 2, točka 4, Direktive 2011/7 v povezavi s členom 3(1) te direktive, se ta pojem nanaša na neplačilo v pogodbenem ali zakonskem plačilnem roku, če je upnik izpolnil svoje pogodbene in zakonske obveznosti ter dolgovanega zneska ni prejel pravočasno, razen če dolжник ni odgovoren za zamudo.
- 36 Poleg tega je pojem „dolgovani znesek“ iz člena 3(1) te direktive v njenem členu 2, točka 8, opredeljen kot glavni znesek, ki bi moral biti plačan v pogodbenem ali zakonskem plačilnem roku, vključno z veljavnimi davki, dajatvami, prelevmani ali taksami.
- 37 Vendar niti ti opredelitvi niti opredelitev pojma „obresti za zamudo pri plačilu“ iz točke 5 tega člena 2 in niti nobena druga določba te direktive ne določajo pogojev, pod katerimi lahko terjatve, ki ustrezajo tem obrestim in temu fiksnemu znesku, glede na okoliščine primera ugasnejo.
- 38 Razlago, navedeno v točki 34 te sodbe, potrjuje tudi cilj Direktive 2011/7. V skladu s členom 1(1) te direktive je namreč njen cilj boj proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih, da bi se zagotovilo pravilno delovanje notranjega trga ter s tem spodbudila konkurenčnost podjetij, zlasti malih in srednje velikih podjetij.
- 39 V zvezi s tem je iz uvodne izjave 3 te direktive razvidno, da zamude pri plačilih negativno vplivajo na likvidnost podjetij, zapletajo njihovo finančno upravljanje ter škodujejo njihovi konkurenčnosti in dobičkonosnosti. Prav tako so v skladu z uvodno izjavo 12 navedene direktive te zamude lahko za dolžnike finančno ugodne, če zaradi njih ni treba plačati dovolj visokih obresti.
- 40 Sodišče je tako štelo, da je glavni namen te direktive odvratanje od zamud pri plačilih in varstvo upnikov pred takimi zamudami (glej v tem smislu sodbo z dne 1. decembra 2022, X (Dobava medicinske opreme), C-419/21, EU:C:2022:948, točka 26).
- 41 Vendar iz sodne prakse prav tako izhaja, da se z Direktivo 2011/7 za uresničevanje cilja iz njenega člena 1(1) ne izvaja popolna harmonizacija vseh pravil v zvezi z zamudami pri plačilih v trgovinskih poslih (sodba z dne 20. oktobra 2022, A (Neizterjava obresti za zamudo pri plačilu), C-406/21, EU:C:2022:816, točki 51 in 52 ter navedena sodna praksa).
- 42 Ta direktiva namreč določa le nekatera pravila na tem področju, med katerimi so tista glede obresti za zamudo pri plačilu in glede nadomestila za stroške izterjave (sodba z dne 20. oktobra 2022, A (Neizterjava obresti za zamudo pri plačilu), C-406/21, EU:C:2022:816, točka 53 in navedena sodna praksa).
- 43 Iz teh elementov izhaja, kot je navedel tudi generalni pravobranilec v točkah 39 in 40 sklepnih predlogov, da namen Direktive 2011/7 ni vzpostavitev splošnega pravnega okvira na področju pogodbenih obveznosti, ampak zgolj določitev nekaterih posebnih pravil, ki jih je treba vključiti v nacionalno civilno in gospodarsko pravo.

- 44 Zato lahko države članice, kot je generalni pravobranilec v bistvu navedel v točki 45 sklepnih predlogov, prosto urejajo mehanizme prenehanja terjatev, ki ustrezajo obrestim za zamudo pri plačilu in fiksnemu znesku iz Direktive 2011/7, med katerimi je mehanizem pobota, vendar pod pogojem, da ne kršijo ciljev, ki se uresničujejo s to direktivo, in da tej direktivi ne odvzamejo polnega učinka (glej v tem smislu sodbo z dne 15. decembra 2016, Nemec, C-256/15, EU:C:2016:954, točka 49 in navedena sodna praksa).
- 45 V obravnavani zadevi predložitveno sodišče v bistvu meni, da bi bil lahko retroaktivni učinek, ki na podlagi nacionalnega prava samodejno pripada izjavi o pobotu, nezdržljiv s to direktivo, ki nalaga, da se upniku prizna pravica zahtevati obresti za zamudo pri plačilu in nadomestilo za stroške izterjave, če je bila njegova terjatev poplačana po izteku pogodbeno določenega roka.
- 46 V zvezi s tem je treba navesti, da če vzajemne terjatve ne prenehajo na datum izjave o pobotu, ampak na prejšnji datum, ko je pobot postal mogoč, kot to določa člen 499 civilnega zakonika, na podlagi teh terjatev od datuma njihovega prenehanja ne more nastati nobena pravica do obresti za zamudo pri plačilu.
- 47 Poleg tega, če posledica izjave o pobotu, ki ima retroaktivni učinek, ne povzroči izgube pravice do teh obresti, ampak to, da se šteje, da ta pravica ni nikoli obstajala, ni pomembno, da bi lahko bile terjatve, ki so predmet pobota, v primeru zamude pri plačilu podlaga za obresti, izračunane po različnih obrestnih merah glede na pravno, bodisi pogodbeno bodisi odškodninsko, naravo zadevnih terjatev.
- 48 V zvezi z dejstvom, da po izjavi o pobotu, ki ima retroaktivni učinek, upnik, ki je naslovnik te izjave, nima pravice do nadomestila za stroške izterjave, je treba opozoriti, da Direktiva 2011/7, zlasti z določbami njenega člena 6(1) in (2), resda ni namenjena le odvrčanju od zamud pri plačilih s preprečevanjem, da bi bile te zaradi nizkih ali neobstoječih obresti, ki se zaračunavajo v takem primeru, za dolžnika finančno ugodne, temveč tudi učinkovitemu varstvu upnika pred takimi zamudami s tem, da se mu zagotovi karseda celovito nadomestilo za stroške izterjave, ki so mu nastali (glej v tem smislu sodbo z dne 20. oktobra 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, točka 36 in navedena sodna praksa).
- 49 Vendar je iz člena 6(1) te direktive razvidno, da pravica do minimalnega fiksnega zneska, ki je določena v tej določbi, nastane pod enakimi pogoji, kot so tisti, ki so v njenem členu 3 določeni za začetek teka obresti za zamudo pri plačilu. Zato pravica do takega fiksnega zneska ne more nastati brez pravice do takih obresti.
- 50 Res je, da bi upnik, če plačila ne prejme v določenem roku, lahko sprejel ukrepe za izterjavo svoje terjatve in tako nosil nekatere stroške, ki jih zaradi retroaktivnega učinka izjave o pobotu ne bo mogel dobiti vrnjene. Vendar mora vsako normalno poučeno podjetje, ki je upnik, predvideti možnost takega pobota takoj, ko hkrati postane dolžnik in upnik drugega podjetja.
- 51 V obravnavani zadevi se je, kot je razvidno iz točk 14 in 18 te sodbe, rok za plačilo odškodninske terjatve, kot ga je družba C. določila v opominu z dne 15. februarja 2022, iztekel 7. marca 2022, medtem ko je deset terjatev, ki jih je družba E. imela do družbe C., izhajalo iz računov, na katerih so bili določeni plačilni roki, ki so se iztekli med februarjem in septembrom 2022. V takih okoliščinah pa, kar mora preveriti predložitveno sodišče, je bila možnost, da družba C. poda izjavo o pobotu, povsem predvidljiva glede terjatev družbe E., nastalih po 7. marcu 2022.

- 52 Kot je v bistvu navedla nizozemska vlada, pa cilji Direktive 2011/7 ne bi bili spoštovani, če morebitne obresti in stroški izterjave, ki bi v skladu z upoštevnimi nacionalnimi določbami nastali, preden bi pobot postal mogoč, zadevni stranki ne bi bili več dolgovani zaradi pobota.
- 53 V takem primeru upnik mora imeti pravice, določene s to direktivo, in zato prejeti obresti za zamudo pri plačilu dolgovanega glavnega zneska do datuma, ko je pobot postal mogoč, ter nadomestilo za stroške izterjave, ki so nastali do tega datuma.
- 54 Glede na zgornje preudarke je treba na vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da je treba člen 3(1) in (3)(a) ter člen 6(1) in (2) Direktive 2011/7 razlagati tako, da ne nasprotujeta nacionalni ureditvi, na podlagi katere zakonske obresti za zamudo pri plačilu in nadomestilo za stroške izterjave upniku niso dolgovani, če je dolžnik dolgovani znesek poravnal z izjavo o pobotu, ki pa je bila podana po izteku pogodbenega roka za plačilo, zaradi retroaktivnega učinka te izjave od trenutka, ko je pobot postal mogoč.

Stroški

- 55 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

Člen 3(1) in (3)(a) ter člen 6(1) in (2) Direktive 2011/7/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o boju proti zamudam pri plačilih v trgovinskih poslih

je treba razlagati tako, da

ne nasprotujeta nacionalni ureditvi, na podlagi katere zakonske obresti za zamudo pri plačilu in nadomestilo za stroške izterjave upniku niso dolgovani, če je dolžnik dolgovani znesek poravnal z izjavo o pobotu, ki pa je bila podana po izteku pogodbenega roka za plačilo, zaradi retroaktivnega učinka te izjave od trenutka, ko je pobot postal mogoč.

Podpisi